

Hva må du ha på plass til 1. juli?

Foto: KLF



Av Hilde Bryhn, Nortura
Marlene Furnes Bagley, KLF



1. juli 2013 trer nye endringer i Forskrift om hold av høns og kalkun i kraft, som følge av implementering av EUs rådsdirektiv 2007/43/EF om minimumsbestemmelser for beskyttelse av slaktekylling, det såkalte "slaktekyllingdirektivet". I dag kan man produsere med en tetthet inntil 34 kg/m², men med de nye endringene gir i utgangspunktet Forskrift om hold av høns og kalkun kun anledning til å ha 25 kg/m² etter 1. juli. Da dette ville

ha gitt store økonomiske konsekvenser, har fjørfebransja fått gjennomslag for høyere tetthet forutsatt at visse betingelser oppfylles. Fjørfebransjen ved Nortura og KLF har forpliktet seg gjennom en egen bransjeretningslinje og et Dyrevelferdsprogram slaktekylling, som utfyller forskriften. Ved deltakelse i Dyrevelferdsprogram slaktekylling åpnes det for at du kan ha opptil 36 kg/m². Hva må du så ha på plass for å være med i Dyrevelferdsprogram slaktekylling?

Dette kan deles inn i fire punkter:

1. Helseovervåking
2. KSL
3. Produksjonskontroll og dokumentasjon
4. Tråputeregistrering

1. Helseovervåking

Du må ha på plass en skriftlig helseovervåkingsavtale med en veterinær. Helsetjenesten for fjørfe har en egen mal som kan brukes - se www.animalia.no/helseovervakingsavtale. Avtalen skal omfatte at det skal tas kontakt med veterinæren ved tegn på sykdom, klare produksjonsavvik, atferdsproblemer eller økt dødelighet. Du plikter å følge opp eventuelle anbefalinger fra veterinæren. Veterinæren skal utføre besetningsbesøk hos deg minst en gang hver 12. måned. For at du skal kunne være med i Dyrevelferdsprogram slaktekylling fra 1. juli må du ha et helseovervåkingsbesøk av din veterinær i løpet av 2013 (frist 31. des).

2. Kvalitetssystem i Landbruket (KSL)

For å kunne produsere ved høyere tetthet, må du produsere i henhold til offentlig regelverk og KSL-standard for fjørfeproduksjon. Dette dokumenterer du gjennom egenrevisjon og gjennom ekstern KSL-revisjon. Det må være mindre enn 12 måneder siden du sist gjorde egenrevisjon. Egenrevisjonen skal gjennomføres elektronisk, og du logger deg inn her: <http://matmerk.no/ksl/>

Det må i tillegg være mindre enn 3 år siden siste eksterne KSL-revisjon på garden (besøk av KSL-revisor). Siden en ikke har kapasitet til å gjennomføre KSL-revisjon hos alle samtidig, startet dette arbeidet opp høsten 2012, og næringa har fått frist fram til 1.7.2015 med å gjennomføre denne KSL-revisjonen hos alle som skal delta i Dyrevelferdsprogram slaktekylling. Avvik avdekket under egenrevisjon eller KSL-revisjon må lukkes innen fristen.

3. Produksjonskontroll og dokumentasjon

Det kreves at du er medlem i og registrerer produksjonsdata i en produksjonskontroll levert av eller godkjent av Nortura eller (slakterivirksomhet tilknyttet) KLF. Om ikke alle de nødvendige produksjonsdataene inngår i produksjonskontrollene, skal de allikevel registreres. Forskriften krever eksplisitt at du skal registrere antall innsatte dyr, bruksareal, hybrid, samt antall døde med angivelse av dødsårsak dersom det er mulig, eller avlivningsgrunn. Disse dataene skal oppbevares i minimum 3 år og være tilgjengelig ved inspeksjoner eller andre forespørsler fra Mattilsynet.

Ved tettheter av kylling over 33 kg/m² kreves det i tillegg at:

- Du sender melding til Mattilsynet senest 15 dager før første innsett og angir tetthet og antall dyr. Vi kommer tilbake med opplysninger om hvordan Mattilsynet vil ha denne meldingen.
- Du, til enhver tid, har for hånden en oppdatert dokumentasjon som beskriver hus og utstyr i detalj: Husplan med størrelsen på tilgjengelig areal for dyra, type strø, ventilasjonsplan med styringsverdi og tekniske opplysninger, fôrings- og vanningsanlegg, alarm- og backupsystemer. Teknisk inspeksjon av ventilasjons- og alarmanlegg skal dokumenteres.
- Du skal forsikre deg om at:



1. Konsentrasjonen av hhv ammoniakk (NH_3) og karbondioksid (CO_2) ikke overstiger hhv 20 ppm og 3.000 ppm målt i kyllingens hodehøyde.
2. Romtemperaturen ikke overstiger utetemperaturen med mer enn 3°C når utetemperatur i skyggen er mer enn 30°C .
3. Gjennomsnittlig luftfuktighet målt inne i husdyrrommet gjennom 48 timer skal ikke overstige 70 % når utetemperaturen er under 10°C .

4. Tråputeregistrering

Med punktene 1-3 på plass vil det være oppnådde tråputepoeng i de foregående innsettene som avgjør hvilket maksimumsbelegg du kan ha i ditt kyllinghus. Dårlige tråputeresultater gir trekk i tillatt tetthet, mens gode resultater gir anledning til å øke tettheten. Vi vil skrive mer om reglene for dette i neste nummer av Fjørfe.

Inkludering i dyrevelferdsprogrammet - varemottakers ansvar

På bakgrunn av dokumentasjon av punktene over er det varemottaker som inkluderer driftsenheten din i Dyrevelferdsprogram slaktekylling og dermed kvalifiserer denne til å produsere med forøket tetthet. Hvis det er påvist avvik med hensyn til KSL-egenrevisjon, ekstern KSL-revisjon eller veterinærbesøk, skal disse være lukket innen lukkefristen før inkludering i Dyrevelferdsprogram slaktekylling kan finne sted. Dersom varemottaker likevel påviser vesentlige avvik fra offentlig regelverk, KSL-krav eller bransjeretningslinjen, skal varemottaker anse driftsenheten for å stå utenfor Dyrevelferdsprogram slaktekylling.

I tillegg kan det være verdt å merke seg følgende krav i den nye forskriften, som trer i kraft 1.7.2013, og gjelder uansett hvilken tetthet du skal produsere under:

- Krav om dokumentert kompetanse. Dyreholder skal ha gjennomgått kurs godkjent av Mattilsynet. Godkjente kurs er Norturas Fjorfeskoole og Kjøtt- og fjørfebransjens Kompetanseskoole.
- Fôr og vann skal ikke fjernes fra slaktekyllingene før tidligst 12 timer før forventet slaktning starter.

Vi minner også om at endringene i Forskrift om hold av høns og kalkun nå sier at fjørfe til kjøttproduksjon skal ha minst 20 lux lys på 80 % av tilgjengelig dyreareal, og at lysdemping ut over dette bare kan skje etter tilråding fra veterinær. Følg med i neste nummer av Fjørfe - da kommer ny artikkel som bl.a. tar for seg "tråputetrappa". ■

Nye tilfeller av ILT

Av Thorbjørn Refsum, Helsetjenesten for fjørfe, Animalia

I annen uke av april meldte Mattilsynet om infeksøs laryngotrakeitt (ILT) i to hobbyfjørfehold i Østfold - nærmere bestemt i Sarpsborg og Hvaler. Dette er en smittsom luftveissjukdom, klassifisert som A-sjukdom. Disse smittestoffene gir ikke sjukdom hos mennesker.

Flere fugler har vært sjuke med nysing, surkling og pusteproblemer som viktige symptomer. Diagnose er satt på grunnlag av serologi og patologi. Det er også blitt påvist antistoffer mot infeksøs bronkitt (IB) og *Mycoplasma gallisepticum* (B-sjukdommer).

Besetningene på til sammen 110 dyr er avlivet og dyreholdene er sanert. En kjenner ikke til at det er vært kontakt mellom disse to besetningene. Kontaktbesetninger til disse vil imidlertid bli fulgt opp. Forrige tilfelle av ILT var i et hobbyfjørfehold i høst på Klepp i Rogaland. I Norge er det hovedsakelig hobbyfjorfeflokker som blir berørt. ■

Det er vår - Husk smittevern og hygienerutiner!

Av Thorbjørn Refsum, Helsetjenesten for fjørfe, Animalia

Villfugl og hobbyfjørfe er reservoar for en rekke smittsomme sjukdommer som en ikke ønsker skal få innpass i kommersielle fjørfehold. I så fall skulle skje, vil videre smittespredning raskt kunne skje. Unngå derfor kontakt med hobbyfjørfe.

Nå som det er vår, bør det også rettes fokus på rydding og opptørking av utearealer rundt fjørfehus, skjerming for villfugl, drikkevannshygiene og smittesluser. Rent drikkevann og skikkelige smittesluser som brukes riktig er dessuten viktige forebyggende tiltak overfor campylobactersmitte. ■

Helsetjenestens smittebeskyttelsesbrosjyre finner du her: www.animalia.no/smittebeskyttelse-fjorfe